

งบกระแส เงินสด ไม่ยากอย่างที่คิด

งบกระแสเงินสด.....ไม่ยากอย่างที่คิด

คำนำครั้งที่ 2

ในครั้งนี้ ผู้เขียนได้ปรับปรุงเนื้อหาหนังสือ “งบกระแสเงินสด....ไม่ยากอย่างที่คิด” ให้ทันสมัยยิ่งขึ้นแต่ยังคงความเรียบง่ายเช่นเดิม เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจหลักการจัดทำงบกระแสเงินสด และสามารถใช้ประโยชน์จากงบกระแสเงินสดร่วมกับงบการเงินอื่นในการตัดสินใจทางธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ณัฐชานนท์ โกมุตพุฒิพงศ์
มีนาคม 2561

คำนำครั้งที่ 1

หนังสือ “งบกระแสเงินสด....ไม่ยากอย่างที่คิด” เล่มนี้ เรียบเรียงขึ้นเพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจหลักการจัดทำงบกระแสเงินสดผ่านตัวอย่างการจัดทำงบกระแสเงินสดอย่างง่าย ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผู้อ่านหนังสือเล่มนี้ไม่ว่าจะเป็นผู้ประกอบการ ผู้สนใจทั่วไปจะเข้าใจหลักการจัดทำงบกระแสเงินสด และรับทราบถึงประโยชน์ของงบกระแสเงินสด สามารถใช้ประโยชน์จากข้อมูลในงบกระแสเงินสดเพื่อการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นำมาซึ่งความเจริญเติบโตของกิจการอย่างยั่งยืน

ณัฐชานนท์ โกมุตพุฒิพงศ์
สิงหาคม 2559

ประวัติผู้เขียน

ดร.ณัฐชานนท์ โกมุตพุดพิงศ์ ได้รับปริญญา Ph.D. in Accounting and Finance จาก Lancaster University สหราชอาณาจักร และปริญญา Master of Accounting จาก The University of North Carolina-Chapel Hill รวมทั้งปริญญา Master of Science in Professional Accounting จาก Michigan State University ประเทศสหรัฐอเมริกา (ภายใต้ทุนรัฐบาลไทยที่จัดสรรให้จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำหรับสาขาขาดแคลน) โดยก่อนหน้านี้ ดร.ณัฐชานนท์ฯ ได้รับปริญญาบัญชีบัณฑิต (เกียรตินิยมอันดับหนึ่ง) สาขาการบัญชี จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง หลังจากสำเร็จการศึกษาบัญชีบัณฑิต จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดร.ณัฐชานนท์ฯ ได้เข้าร่วมงานกับบริษัทสำนักงาน เอ็นส์ แอนด์ ยังส์ จำกัด (ปัจจุบัน คือ สำนักงาน อีวาย) และเป็นผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต

ปัจจุบัน ดร.ณัฐชานนท์ฯ ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำภาควิชาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังดำรงตำแหน่งเป็นผู้ช่วยอธิการบดีด้านการบัญชีและการเงิน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2559-2563) กรรมการบริหารหลักสูตรศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิตสาขาการบัญชี คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2558-ปัจจุบัน) ที่ปรึกษาคณะกรรมการวิชาชีพบัญชีด้านการศึกษาและเทคโนโลยี สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ (2557-2560) ดร.ณัฐชานนท์ฯ มีความสนใจในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ข้อมูลทางการเงินของนักวิเคราะห์หลักทรัพย์ ตลอดจนบทบาทข้อมูลทางการเงินในตลาดหลักทรัพย์ฯ และยังมีผลงานวิชาการอย่างแพร่หลาย อาทิเช่น บทความตีพิมพ์ในวารสารจุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์ ผู้แต่งร่วมหนังสือตราสารอนุพันธ์: การวัดมูลค่า การรับรู้ และการบัญชีป้องกันความเสี่ยงเงินตราต่างประเทศ การบัญชีชั้นกลาง 2 ฯลฯ

สารบัญ

บทนำ	4
แนวคิดของงบกระแสเงินสด	7
วัตถุประสงค์ของงบกระแสเงินสด	8
การจำแนกรายงานในงบกระแสเงินสด	9
การจัดประเภทกระแสเงินสดจากดอกเบี๋ยรับ ดอกเบี๋ยจ่าย เงินปันผลรับ เงินปันผลจ่ายและภาษีเงินได้	13
การแสดงรายการในงบกระแสเงินสด	15
การจัดทำงบกระแสเงินสด	20
การคำนวณหาเงินสดสุทธิจากกิจกรรมดำเนินงาน	21
การแสดงกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานโดยวิธีทางตรง	21
การแสดงกระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานโดยวิธีทางอ้อม	37
การคำนวณหาเงินสดสุทธิจากกิจกรรมลงทุน	47
การคำนวณหาเงินสดสุทธิจากกิจกรรมจัดหาเงิน	52
บทสรุป	55
บรรณานุกรม	56

งบกระแสเงินสด.....ง่ายกว่าที่คิด

“..... อะไรคืองบกระแสเงินสด???

เราได้อะไรประโยชน์อะไรจากงบกระแสเงินสด???

เราควรจ่ายเงินเพิ่มให้สำนักงานบัญชีใหม่ สำหรับการจัดทำงบกระแสเงินสด???

แล้วถ้าจะลองทำงบกระแสเงินสดเอง จะทำได้ไหม ยากหรือเปล่า???”

คำถามข้างต้นเกิดขึ้นกับผู้ประกอบการหลายท่านเกี่ยวกับงบกระแสเงินสด โดยปกติผู้ประกอบการจะสนใจเพียงผลประกอบการที่กิจการรายงานในงบกำไรขาดทุนเท่านั้น เพื่อตอบคำถามว่า กิจการทำได้กำไรได้เท่าไรในรอบระยะเวลารายงาน (กิจการประสบความสำเร็จหรือไม่จากการดำเนินธุรกิจ) อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ผู้ประกอบการควรคำนึงถึง คือ ข้อสมมติที่กิจการใช้ในการจัดทำงบการเงิน โดยกิจการจะจัดทำงบการเงินตามเกณฑ์คงค้าง (Accrual Basis) จึงทำให้กิจการรับรู้รายการเมื่อเกิดขึ้นโดยไม่จำเป็นต้องมีการรับหรือจ่ายเงินสด เช่น การรับรู้รายได้ค่าขายจากการขายเชื่อ การบันทึกค่าเช่าเป็นค่าใช้จ่ายแม้ว่าจะยังไม่จ่ายเงิน ดังนั้นผลกำไรจากการดำเนินงานในงบกำไรขาดทุนจึงอาจไม่เท่ากับเงินสดรับสุทธิจากการดำเนินงานประจำรอบระยะเวลารายงาน (งวดบัญชี)

นอกจากนี้ ยอดคงเหลือของบัญชีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดในงบแสดงฐานะการเงินเป็นเพียงการรายงานยอดคงเหลือ (ยอดดุล) ณ วันใดวันหนึ่งเท่านั้น ไม่ได้รายงานความเคลื่อนไหวของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดในระหว่างรอบระยะเวลารายงาน รวมทั้งไม่ได้แสดงถึงแหล่งที่มาและแหล่งใช้ไปของเงินสดซึ่งเป็นสินทรัพย์ที่สำคัญของกิจการ ดังนั้น ข้อมูลที่ได้รับจากงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จจึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้งบการเงินได้อย่างครบถ้วน ข้อมูลในงบกระแสเงินสดจึงเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินเพิ่มเติมจากข้อมูลอื่นๆ ที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงินและงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

รูปที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างงบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น และงบกระแสเงินสด โดยงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบกระแสเงินสด และงบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นรายงานการเงินที่ช่วยกระทบยอดคงเหลือหรือยอดดุลในงบแสดงฐานะการเงินจากวันต้นงวดบัญชี ถึงวันสิ้นงวดบัญชี โดยงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่ผ่านมาในรอบระยะเวลารายงาน งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นแสดงถึงการกระทบยอดรายการในส่วนของผู้ถือหุ้นนับจากวันต้นงวดจนถึงวันสิ้นงวดบัญชี ในทำนองเดียวกัน งบกระแสเงินสดจะกระทบยอดคงเหลือของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดในงบแสดงฐานะการเงินนับจากวันต้นงวดบัญชีถึงวันสิ้นงวดบัญชี โดยแสดงให้เห็นถึงสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

รูปที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ของงบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้นและงบกระแสเงินสด

